

Sygn. akt VII U 1043/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar-Zapolska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Wronkowska

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o datę wypłaty świadczenia

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 13 marca 2013 r. nr (...) - (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 1043/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. P. uchylecia decyzji z dnia 4 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawieszła prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r., argumentując to tym, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/2012), nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczona K. P. wniosła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o wypłatę zawieszanej emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. wraz z odsetkami. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Ubezpieczona K. P., urodzona dnia (...), decyzją z dnia 7 stycznia 2009 r. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 listopada 2008 r. Wypłata emerytury podlegała wówczas zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

W związku ze zmianą stanu prawnego, polegającą na możliwości pobierania emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, decyzją z dnia 23 stycznia 2009 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął wypłatę emerytury.

Decyzją z dnia 4 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wstrzymał ubezpieczonej wypłatę emerytury od dnia 01 października 2011 r. z uwagi na to, że kontynuuje ona zatrudnienie.

W dniu 28 listopada 2012 r. ubezpieczona złożyła wniosek o podjęcie wypłaty zawieszonyj emerytury oraz o wypłatę wyrównania od października 2011 r. wraz z odsetkami.

Decyzją z dnia 20 grudnia 2012 r. organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę świadczenia emerytalnego od dnia 22 listopada 2012 r.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 13 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej uchylenia decyzji z dnia 4 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 01 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r.

Okoliczności bezsporne, vide : akta emerytalne: wniosek o emeryturę – k. 1-3, decyzja ZUS z dnia 7.01.2009 r. – k. 73, decyzja ZUS z 23.01.2009 r. – k. 83, decyzja ZUS z 4.10.2011 r. k. 181, wniosek o wznowienie wypłaty emerytury k. 196, decyzja ZUS z dnia 20.12.2012 r. – k. 202, decyzja ZUS z 13.03.2013 r. – k. 204

Powyższy stan faktyczny był między stronami niesporny, a ponadto wynikał on z dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych pozwanego.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. wydanym w sprawie K 2/12 orzekł, że art. 28 cytowanej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, "dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej".

Przede wszystkim należy zauważyć, iż podstawowy problem w rozpatrywanej przez Trybunał Konstytucyjny sprawie dotyczył oceny czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (oraz stażu), co oznacza, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia.

Trybunał podkreślił, że zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono "pułapką" dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny. Trybunał uznał, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego, co naruszyło konstytucyjną zasadę zaufania obywateli do państwa.

Przedmiotowe rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego nie znajduje jednak zastosowania do skarżącej, zważywszy, że miała ona prawo do emerytury ustalone decyzją organu rentowego od 1 listopada 2008 r., a więc przed 8 stycznia

2009 r., tj. w stanie prawnym, w którym obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, będący w swej treści odpowiednikiem aktualnie obowiązującego art. 103a ustawy emerytalnej.

Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Z powyższego wynika, że w reżimie prawnym, w którym wnioskodawczyni nabyła prawo do świadczenia emerytalnego, nie było możliwości pobierania tego świadczenia bez rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą, na rzecz którego ubezpieczony wykonywał zatrudnienie po wydaniu decyzji ustalającej prawo do emerytury. Dlatego też wypłata emerytury skarżącej została zawieszona, a podjęcie wypłaty mogło nastąpić dopiero w styczniu 2009 r., w związku z uchyceniem przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a co za tym idzie, wniosku o podjęcie wypłaty emerytury bez potrzeby rozwiązywania stosunku pracy.

Wskazać należy, że Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się także w kwestii zgodności z Konstytucją przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego od dnia 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r., na podstawie którego zawieszono apelowującą wypłatę emerytury w 2008 r. W wyroku z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04, (OTKA 2006, Nr 2, poz. 15) Trybunał uznał, że przepis ten jest zgodny z Konstytucją, nie narusza zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych, czy obowiązku wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniego *vacatio legis*. Trybunał uznał tym samym, że ustawodawca ma prawo uzależnić podjęcie wypłaty emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, a rozwiązanie to nie narusza zasady równości. W uzasadnieniu wskazał, że do ustawodawcy należy precyzyjne określenie kryteriów nabycia i korzystania z prawa do emerytury. Ma on przy tym szeroki zakres swobody pod warunkiem poszanowania istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego. Konstytucja nie zawiera nakazu zagwarantowania świadczeń emerytalnych osobom kontynuującym działalność zawodową. Emerytura jest w założeniu świadczeniem, które zastępuje, a nie uzupełnia wynagrodzenie ze stosunku pracy i do jej istoty należy zapewnienie środków utrzymania w razie zaprzestania pracy, w związku z osiągnięciem określonego wieku. W tym kontekście rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą stanowi cechę istotną, uzasadniającą efektywne korzystanie z prawa do świadczeń emerytalnych. Osoby, które postanowiły nie rozwiązywać stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, nie mają wspólnej cechy istotnej z punktu widzenia realizacji prawa do emerytury.

Jak wskazano wyżej, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nie odnosi się zatem do sytuacji ubezpieczonej, wobec której w dniu nabycia prawa do emerytury, jak i od dnia 1 października 2011 r. obowiązywały analogiczne zasady. Przepisy wykluczały bowiem możliwość łącznego pobierania emerytury i wynagrodzenia z tytułu kontynuowanego stosunku pracy.

Z powyższego wynika zatem, iż zarzuty ubezpieczonej podniesione w odwołaniu od decyzji z dnia 13 marca 2013 r. nie zasługują na uwzględnienie, albowiem jak już wskazano wyżej, w przypadku skarżącej nie może być mowy o naruszeniu zasady ochrony praw nabytych, bowiem w dniu nabycia przez nią prawa do emerytury tj. 1 listopada 2008 r. obowiązywało ograniczenie wynikające z treści art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Podkreślenia także wymaga, iż jak wynika z art. 100 i art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nabycie prawa do emerytury nie jest tożsame z wypłatą emerytury, a właśnie wypłaty emerytury dotyczyła zaskarżona decyzja.

W konkluzji, uznając odwołanie K. P. za niezasadne, Sąd na podstawie cytowanych powyższej przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA w SO Ewa Downar-Zapolska